

аналізу. В Україні зацікавленість темою кластерної політики протягом року була майже відсутня, тільки в період вересня 2024 року відбулось певне підвищення уваги, і статистично виділено тільки одну Запорізьку область.

Висновок. Останні глобальні рішення щодо посилення взаємодії між освітою, наукою та бізнесом є актуальними. Вони відповідають загальним засадам і напрямам розвитку європейської кластерної політики. Увага до цієї теми має бути привернута більше, тому що на світовому рівні тема кластерної політики є більш пріоритетною в азіатських країнах, що надалі може мати суттєвий вплив на зниження конкурентоспроможності європейської економіки.

Список використаних джерел:

1. Cluster policy : European Commission URL: https://single-market-economy.ec.europa.eu/industry/cluster-policy_en
2. Про схвалення Стратегії відновлення, сталого розвитку та цифрової трансформації малого і середнього підприємництва на період до 2027 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації у 2024-2027 роках: розпорядження КМУ від 30 серпня 2024 р. № 821-р URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/821-2024-%D1%80#Text>
3. Екосистема інновацій – новий пріоритет співпраці бізнесу, науки і держави: Український кластерний альянс, 2024. URL: <https://www.clusters.org.ua/news/innovation-ecosystem/>
4. Як користуватися сервісом Google Trends? URL: <https://adwservice.com.ua/uk/yak-korystuvatysya-servisom-google-trends>

УДК 330.675

Хохич Д.Г., к.е.н., доцент
*Київський національний економічний університет
імені Вадима Гетьмана*
Пистогов Євгеній, аспірант
ДННУ «Академія фінансового управління»

СТРАТЕГІЧНІ ЗАСАДИ ПЕРЕХОДУ ДО ЗЕЛЕНОЇ ЕКОНОМІКИ В КРАЇНАХ СХІДНОГО ПАРТНЕРСТВА

У грудні 2019 року Європейський Союз (ЄС) оголосив про Європейський зелений курс (ЄЗК) – дорожню карту, спрямовану на сприяння перетворенню економіки ЄС на засадах вуглецевої нейтральності. ЄЗК відіграє ключову роль у визначенні та подальшому розвитку майбутньої кліматичної та екологічної політики ЄС та має значний вплив на торговельно-економічні відносини.

Країни Східного партнерства ЄС – Азербайджан, Вірменія, Грузія, Молдова та Україна розпочали реформування своєї економіки та окреслили ініціативи з модернізації в енергетиці, промисловості, сільському господарстві та транспортній галузі, а отже рухаються до переходу згідно з ЄЗК.

Мульти-донорський проєкт (EU4ClimateResilience) підтримує зелений перехід, посилює декарбонізацію, підвищує енергетичну безпеку та стійкість до зміни клімату в країнах Східного партнерства. Це підтримує країни Східного партнерства у вдосконаленні політики адаптації до зміни клімату для досягнення цілей та завдань щодо пом'якшення

наслідків та адаптації відповідно до Паризької угоди та пов'язаних двосторонніх угод з ЄС. Це досягатиметься, зокрема, завдяки технічній підтримці оновлення Національно визначеного внеску (НВВ) до 2025 року, вдосконаленню нормативної бази, посиленню інституційних спроможностей, розробці та впровадженню системи моніторингу, звітності та верифікації (MRV), враховуючи зміну клімату в секторальній та регіональній політиці [1].

Проект впроваджуватиметься і на місцевому рівні, підтримуючи реалізацію місцевих демонстраційних проєктів з адаптації до зміни клімату, підвищуючи готовність та стійкість міст і муніципалітетів до короткострокових та довгострокових кліматичних ризиків. Для залучення додаткових сталих інвестицій буде підтримуватися впровадження інноваційних фінансових інструментів, зокрема, зелених облігацій. В Україні проєкт спрямований і на відбудову після жакливної загарбницької війни проти РФ.

Проект співфінансується Європейським Союзом та Федеральним міністерством навколишнього середовища, ядерної безпеки та захисту прав споживачів (BMUV) і реалізовуватиметься в Україні німецькою урядовою організацією Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ) GmbH у співпраці з Організацією економічного співробітництва та розвитку (OECD). Проєкт EU4ClimateResilience та Проєкт «Сприяння готовності Зеленого курсу в країнах Східного партнерства» (PROGRESS) доповнюють один одного, підтримуючи країни Східного партнерства в контексті Зеленого курсу ЄС.

Проект EU4Climate Resilience підтримує зелений перехід, декарбонізацію, енергетичну безпеку та стійкість до зміни клімату в країнах Східного партнерства.

Цілями проєкту EU4Climate Resilience в країнах Східного партнерства є:

- 1) підвищення спроможності країн адекватно вимірювати та скорочувати національні викиди та адаптуватися до впливу зміни клімату, а також сприяти впровадженню рамок кліматичної політики;
- 2) демонстрація переваги адаптації до зміни клімату за допомогою конкретних проєктів;
- 3) підтримка створення надійної нормативно-правової бази щодо зеленого фінансування відповідно до норм ЄС, а також підтримка диверсифікації та розширення випуску зелених облігацій.

Проте існує суттєвий виклик, який все ще необхідно подолати, – продемонструвати на практиці, як досягнути екологічно безпечного розвитку. Країнам Східного партнерства необхідно прискорити впровадження «розумних» методів і технологій в економіці. У промисловості необхідно довести доцільність та економічну життєздатність декарбонізації та ресурсоефективного виробництва. Необхідно забезпечити передачу знань про зелені технології та розбудову стратегічного потенціалу. Необхідно поступово гармонізувати існуючу нормативно-правову базу до стандартів та вимог політики ЄС.

З метою підтримки країн Східного партнерства у просуванні та впровадженні ЄЗК, уряд Німеччини, діючи у рамках Міжнародної кліматичної ініціативи (IKI), розпочав реалізацію 106проєкту «Сприяння готовності до «зеленого курсу» в країнах Східного партнерства (ProGRes)». ProGRes допомагає країнам Східного партнерства здійснити перехід до екологічно безпечної економіки (Табл. 1).

Матриця результатів проєкту ProGRess

<i>Кінцевий(-і) результат(-и) реалізації проєкту</i> Забезпечення довгострокового пом'якшення наслідків зміни клімату та сталого розвитку відповідно до цілей «Зеленого курсу» ЄС та положень Паризької угоди щодо утримання температури глобального потепління в межах 1,5°C у країнах Східного партнерства.				
<i>Проміжні результати реалізації проєкту</i> Ключові зацікавлені сторони в країнах Східного партнерства – Азербайджані, Вірменії, Грузії, Молдові та Україні – отримують підтримку в окремих секторах і регіонах у переході до кліматично орієнтованого, стійкого та екологічно сприятливого економічного розвитку.				
<i>Проміжний результат № 1</i>	<i>Проміжний результат № 2</i>	<i>Проміжний результат № 3</i>	<i>Проміжний результат № 4</i>	<i>Проміжний результат № 5</i>
Заходи у сфері нормотворчої діяльності	Заходи у сфері господарської діяльності	Заходи у сфері муніципальної співпраці	Заходи у сфері «зеленого» фінансування	Поширення знань та належної практики
Директивним органам надано підтримку у розробці передових, обґрунтованих національних нормативно-правових актів для забезпечення кліматично орієнтованого, стійкого та екологічно сприятливого економічного розвитку.	Фермери та підприємства мають можливість вжити заходів на рівні окремих сільськогосподарських виробничо-збутових ланцюжків для забезпечення кліматично орієнтованого, стійкого та екологічно сприятливого економічного розвитку.	Громадянам продемонстровано кліматично орієнтований, стійкий та екологічно сприятливий економічний розвиток.	Відповідним фізичним особам, державним і приватним фінансовим установам надано практичну підтримку для полегшення доступу до «зеленого» фінансування та сприяння залученню відповідних коштів.	Знання та передовий досвід поширюються в країнах Східного партнерства.

Стратегічні результати проєкту:

- 1) Оновлено рамки та стратегії політики пом'якшення наслідків зміни клімату та просунуто до впровадження;
- 2) Удосконалено систему МЗВ;
- 3) Реалізовано до 10 демонстраційних проєктів, що демонструють переваги адаптації до кліматичних змін;
- 4) Посилено національну нормативно-правову базу для «зеленого» фінансування та випущено до трьох «зелених» облігацій;
- 5) Надано підтримку зеленій післявоєнній відбудові України.

Список використаних джерел

Декарбонізація та стійкість до зміни клімату в країнах Східного партнерства (EU4ClimateResilience) URL: <https://euneighbourseast.eu/uk/projects/eu-project-page/?id=2413>